T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 03.11.2026
Sayı 3497

52454

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
CHP Grup Başkanvekili
İzmir Milletvekili

Bakanlığınızın 20 Nisan 2025 tarihli açıklamasında, 19 Nisan 2025 itibarıyla sürücü belgesi geçici olarak geri alınmış ve henüz teslim edilmemiş kişi sayısı 689.946 olarak bildirilmiştir. Sürücü belgesinin geri alınması ve iptali uygulamaları ile bunların trafik güvenliği ve çalışma hayatına etkilerine ilişkin olarak;

1. 1 Ocak 2021 ile 31 Ekim 2026 tarihleri arasında, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48'inci maddesi kapsamında kaç sürücünün belgesi geri alınmış veya iptal edilmiştir? Yıllar ve iller itibarıyla, ihlal nedeni ve yaptırım süresine göre kişi sayıları ile işlem sayıları ayrı ayrı kaçtır?
2. Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla 48'inci madde kapsamında sürücü belgesi henüz iade edilmemiş kaç kişi vardır? Altı ay, iki yıl ve beş yıl süreyle geri alma işlemlerinin; alkollü sürüş, ölçüm yaptırmama ve uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımı nedenlerine göre dağılımı nedir? 27 Şubat 2026'da yayımlanan 7574 sayılı Kanun öncesi ve sonrası işlemler ile belge iptalleri ayrı ayrı kaç kişiyi kapsamaktadır?
3. Geri alma süresi dolduğu hâlde belgesi iade edilmeyen kaç kişi bulunmaktadır? Bu kişilerin sayısı; trafik para cezası borcu, eğitim veya sağlık değerlendirmesinin tamamlanamaması, devam eden başka bir yaptırım ve idari işlem gecikmesi nedenlerine göre nedir? Tüm şartları sağlayanların iade başvuruları ortalama kaç günde sonuçlandırılmaktadır?
4. Sağlık nedeniyle ölçüm cihazına üfleyememe ile ölçüm yaptırmayı reddetmenin uygulamada ayrıştırılması için hangi tedbirler alınmaktadır? 2021 yılından bu yana ölçüm yaptırmama gerekçesiyle uygulanan işlemlerden kaçı idarece kaldırılmış veya yargı kararıyla iptal edilmiştir; başlıca nedenleri nelerdir?
5. 48'inci madde kapsamında belgesi iade edilen sürücülerin sonraki 6, 12 ve 24 ayda yeniden aynı ihlali işleme ve ölümlü veya yaralanmalı kazaya karışma oranları izlenmekte midir? İzleniyorsa geri alma süresi ve ihlal türüne göre sonuçlar nedir?

6. İki ve beş yıllık geri alma sürelerinin tekrar ihlali ve kazaları azaltma etkisini, eğitim ve rehabilitasyon uygulamalarıyla birlikte değerlendiren bir araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa yöntemi ve bulguları nelerdir? 7574 sayılı Kanun sonrasındaki uygulamalar için belirlenmiş izleme göstergeleri var mıdır?

7. Geçimi araç kullanımına bağlı şoför, kurye, asansör bakım teknisyeni, teknik servis çalışanı ve esnafın uzun süreli belge kaybı nedeniyle yaşadığı iş ve gelir kaybı ile aile bütçesine etkiler hakkında ilgili bakanlıklarla ortak araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa bulguları; yapılmamışsa bu konuda planlanan çalışma ve takvim nedir?

8. Sürücü Davranışlarını Geliştirme Eğitimi ile psikoteknik değerlendirme ve psikiyatri muayenesine erişimde bekleme, kapasite veya ücret kaynaklı güçlükler tespit edilmiş midir? Varsa Sağlık Bakanlığıyla yürütülen çalışmalar nelerdir? Eğitim veya değerlendirme sırası beklediği için belgesini alamayanların sayısı bilinmekte midir? İlk ihlalden itibaren eğitim ve ihtiyaç hâlinde rehabilitasyon uygulanmasına yönelik bir hazırlık var mıdır?

9. Alkol kilidi, düzenli sağlık kontrolü ve denetimli sürüş gibi uygulamaların başka ülkelerdeki sonuçları Bakanlığınızca incelenmiş midir? İncelenmişse tekrar ihlal, kaza riski, maliyet ve denetlenebilirlik bakımından bulgular ile Türkiye'de uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirmeler nelerdir?

10. Ölümlü veya yaralanmalı kazalara ağır kusuruyla neden olanlar, uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisinde araç kullananlar ve yüksek riskli sürücüler kapsam dışında tutularak; belirli süreyi tamamlayan, zorunlu eğitimden geçen ve bireysel değerlendirmede uygun bulunan kişiler için denetimli veya koşullu iade sağlayacak bir mevzuat çalışması yürütülmekte midir? Varsa kapsam, denetim usulü ve tekrar ihlalde uygulanacak yaptırımlar nasıl belirlenmektedir?

11. Böyle bir çalışma kapsamında, hâlen iki veya beş yıllık geri alma süresi devam edenlerin durumuna ilişkin bir geçiş düzenlemesi değerlendirilmekte midir? Varsa hangi nesnel uygunluk ölçütleri esas alınmakta ve çalışma için hangi takvim öngörülmektedir?

12. Ehliyet Mağdurları Platformu ve ilgili meslek kuruluşlarının talepleri üzerine bugüne kadar hangi inceleme ve görüşmeler yapılmıştır? Sürücü belgesi geri alma, iptal ve iade verileri ile uygulamaların sonuçlarının kişisel veriler korunarak düzenli yayımlanmasına yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?